

דב ליפמן: אין שום בעיה הלכתית לגייר את ילדי העולים

ח"כ לשעבר דב ליפמן מסביר מדוע מותר לגייר קטינים, וקורא למתנגדים לבתי הדין החדשים לגיור: הסבירו למה המקורות שהבאתו אינם בסיס לגיטימי להקים בתי דין לגיור כדי לגייר הילדים ולמנוע אסון התבוללות בישראל

ח"כ לשעבר דב ליפמן

ג אלול תשע"ה, 18/08/2015 16:43

Recommend 218

הביקורת נגד "גיור כהלכה" - המערכת החדשה לגיור מחוץ למסגרת הרבנות - מתעלמת מהנקודות החשובות ביותר: המקורות הברורים במסורת שלנו שתומכים במטרות של בתי הדין החדשים לגיור. אנו שומעים שוב ושוב מהמתנגדים: "אסור ללכת נגד הרבנות", "הרבנים שמקימים את המערכת החדשה הם ליברליים ורפורמים", או "מעולם לא עשינו גיורים כפי שהרבנים הללו מציעים". אולם הם לא עוסקים כלל וכלל במקורות שמספקים את הבסיס לבתי הדין החדשים לגיור. אני מאתגר את כל המתנגדים לבוא ולתרץ הסביר מדוע המקורות שאציג במאמר הזה אינם לגיטימיים ולהסביר על בסיס המקורות וההלכה מדוע התוכניות והפעולות של בתי הדין החדשים אינן מקובלות עליהם.

בתי דין החדשים לגיור רוצים לפתור את בעיית העולים שעלו ארצה מרוסיה על פי חוק השבות הפותח את הדלתות לאזרחות במדינת ישראל לכל מי אשר לו אבא או סבא יהודי למרות שאינם אינה יהודייה. לפי ההלכה הם לא יהודים מאחר שבהתאם להלכה יהדות נקבעת על פי האם. אולם הם ישראלים לכל דבר: הם מדברים עברית, הם משרתים (ונוהגים!) בצבא כצעירים שרואים את עצמם כיהודים, הם לומדים באוניברסיטאות ישראליות, ופוגשים ויוצרים קשרים עם ילדים ישראלים אחרים. הדור השני כבר חי כיהודים מבחינת סוציולוגיה, תרבותית, זהות לאומית, ולפעמים גם דתית. אבל הם לא יהודים על פי ההלכה וכאשר הם או ילדיהם יתאהבו וירצו להתחתן, תהיה לנו התבוללות. המספרים הם מזעזעים – קרוב ל-400,000 עולים בקבוצה הזאת, מתוכם קרוב ל-80,000 מתחת לגיל 18. אם לא עושים דבר בנושא הזה, ישראל תצטרך להתמודד עם בעיה קטסטרופלית של התבוללות.

המטרה העיקרית (אבל לא הבלעדית) של בתי דין החדשים היא לגייר עשרות אלפי ילדים מתחת לגיל בר ובת מצוה במשפחות העולים מרוסיה. אם דוחפים את המתנגדים להסביר איזו בעיה

הלכתית קיימת בגיורים הללו, הם יטענו שגיורים אלו פסולים משום שהילדים הללו אינם שומרים תורה ומצוות, לא מקבלים על עצמם לשמור תורה ומצוות, ולא גרים בבתים של שומרי תורה ומצוות. כיוון ש"קבלת המצוות" הינה תנאי לגיור, הגיורים הללו פסולים. הטענה הזאת מציתה את ההסתה שמטרת בתי הדין הללו היא ללכת בניגוד לתורה ולתת לאנשים את התחושה שהם יהודים למרות שעל פי ההלכה הם אינם יהודים.

קיימת בעיה אחת קטנה עם הטענה הזאת: המסורת היהודית אינה חולקת על הטענות האלו.

התלמוד מלמד במסכת כתובות (יא): "אמר רב הונא 'גר קטן מטבילין אותו על דעת בית דין.'". התלמוד מסביר שזה מותר כי להיות יהודי הוא זכות לילד ולכן מותר לנו לגייר אותו למרות שאין לו את היכולת להחליט בעצמו.

חשוב מאד להדגיש שהתלמוד מברר שרב הונא מדבר על מצב אשר בו הורי הילד לא מתגיירים עמו. רש"י מפרש שהמצב הוא "אין לו אב, ואמו הביאוהו להתגייר". בוודאות הילד הזה לא יגדל בבית דתי – הלוא האם היא לא יהודייה – ולמרות זאת לא רק שהגיור הוא כשר אלא התלמוד כנראה מורה לבית דין לגייר אותו.

ההלכה הזאת – שמגיירים ילד בלי ההסכמה או הבנה של הילד וללא צפיות שהילד ישמור תורה ומצוות נפסקה בלי התנגדות או שיטות אחרות בשולחן ערוך (יורה דעה רסח:ז):

"עובד כוכבים קטן אם יש לו אב יכול לגייר אותו ואם אין לו אב ובא להתגייר או אמו מביאתו להתגייר בית דין מגיירין אותו שזכות הוא לו."

המפרשים שואלים איך גיור כזה כשר ללא קבלת מצוות?

הריטב"א מסביר: "והאי דמטבילין אותו אף על גב דגר בעלמא בעינן שיודיעוהו קלות וחמורות, ההוא למצוה ואינו לעכב והכא דלאו בר הודעה הוא אינו מעכב". זאת אומרת, לפי הריטב"א, אחד מגדולי הראשונים, אין חיוב של קבלת המצוות כתנאי לגיור. יש מצווה וחשוב שיהיה קבלת המצוות. אבל זה לא מעכב וגיור כשר בלי קבלת המצוות. ולכן, במצב שלנו, שאי אפשר להשיג קבלה אמיתית כיון שהם מתחת לבר או בת מתווה, מגיירים אותם לכתחילה בלי קבלת המצוות. (חשוב לציין שהרמב"ם – בהלכות איסורי ביאה יג"ז - והשולחן ערוך – יורה דעה רסח:יב) פוסקים שאם עושים גיור בטעות בלי קבלת המתוות הגיור כשר.)

ספק השיטה המקובצת מצטט "שיטה ישנה" שפוסק שבגיור רגיל קבלת המצוות היא חובה אבל "הני מילי היכא דאפשר אבל בקטן לא אפשר". זאת אומרת, יש חיוב של קבלת המתוות כאשר זה אפשרי אבל כשזה לא אפשרי, כמו ממצב של ילד, מגיירים אותו בלי קבלת המצוות.

מתנגדים של בתי הדין החדשים לגיור יכולים לטעון שהמשך הדיון במסכת כתובות נותן בסיס לפסול גיור של ילד בלי קבלת המצוות. התלמוד מלמד: "אמר רב יוסף 'הגדילו יכולין למחות.'". אולי מתנגדים יגידו שלפי רב יוסף אם הילדים האלו יגדלו ולא ירצו להיות יהודים ולשמור תורה ומצוות אז הגיור שלהם יפסל ולכן אסור לנו לגייר ילדים חילוניים מאחר שכאשר יגדלו יפסל הגיור בכך שאינם שומרים מצוות.

למרות שיש ראשונים שמסתכלים על אי שמירת המצוות כמחאה נגד הגיור, הריטב"א מסביר שרב יוסף מתכוון לילד שמוחה נגד הגיור כילדים. אם הילד ממשיך להתנגד אחרי בר או בת המצווה אז הילד אינו יהודי. אבל אין שום קשר לשמירת או אי שמירת מצוות! לפי רש"י והתוספות רי"ד המחאה שמתאר רב יוסף רק תקף אם הילד אומר מפורש "אי אפשר לנו להיות גרים" - מילים שהעולים מרוסיה או ילדיהם בוודאי לא יגידו.

החתם סופר (יורה דעה רנה:ג) מביא את שיטת הבה"ג שכאשר ההורים מביאים את הילד להתגייר הילד אינו יכול למחות בעתיד כי אנחנו עדים שהיה טוב לו להתגייר עם הוריו. רואים מזה שברגע

שיש הסכמה כל שהיא לגיור, אי אפשר לפסול את הגיור אפילו אם לא היתה קבלת המצוות. החתם סופר בעצמו לוקח זאת צעד אחד קדימה ומלמד שבמקרה שבית הדין מגייר אותו בלי ההורים הוא גם לא יכול לסרב להיות יהודי וככה פוסקים הפתחי תשובה (רסח:קח) והציץ אליעזר (טז:סא).

הרב חיים עוזר גרוז'נסקי (אחיעזר ג:כח) חולק על החתם סופר ופוסק שילדים שלא שומרים תורה ומצוות יכולים לוותר על יהדותם באמירה מפורשת ומלמד שלדעתו בתי הדין לא יעסקו בגיורים כאלו אבל אז הוא מסיים במילים הללו: "אך אין אני מוצא לנכון שירעישו על זה רבני הדור ולצאת במחאה גלויה נגד הגרות כי בעיני עמי הארץ זה כחילול השם שאינם מניחים לנשים להתגייר ובפרט הילדים שבאמת על פי דין אפשר לגיירם."

כן, יש רבנים שפסקו לא לגייר ילדים אם לא ישמרו תורה ומצוות אבל הראינו דעות חזקות ומוסמכות שפוסקות שמותר לנו לגייר אותם. והרב חיים עוזר הבהיר שלמרות שהוא בעצמו לא יתעסק בגיורים כאלו ומתנגד להם, אלא שלפי הדין גיורים אלו תקפים והילדים הינם יהודים.

בוודאי יהיו אלו אשר ישאלו איך יכולים להפוך ילדים אלו ליהודים בידיעה שיגדלו ולא ישמרו תורה ומצוות ויהיו אחראים להתנהגותם ולעבירותיהם כיהודים? כדי לענות על השאלה הזאת נפנה לרב משה פיינשטיין, הפוסק הכי גדול והמקובל ביותר במאה העשרים. שאלו את הרב פיינשטיין לגבי [בית ספר יהודי עם המון תלמידים עם אמא לא יהודייה](#) (האמהות עברו גיורים לא לפי ההלכה) והילדים האלו גרים בבתים לא דתיים. האם כדאי לגייר את הילדים כהלכה בידיעה מראש שלא ישמרו תורה ומצוות.

ענה הרב פיינשטיין (אבן העזר ד:כו:ט): "כי הם אינם צריכים קבלת מצוות וגיורם על דעת בית דין והוא זכות להם כי מכיוון שלומדים בבית ספר דתי אצל מורים יראי שמים הרי מצוי שיתגדלו להיות שומרי תורה שלכן אף שהוא ספק הוא זכות ודאי. וגם אם לא יתגדלו להיות שומרי תורה מסתבר שהוא זכות דרשני ישראל שיש להם קדושת ישראל ומצותן שעושין הוא מצוה והעבירות הוא להם כשגגה הוא גם כן זכות מלהיות נכרים."

עומד בפנינו אתגר במדינת ישראל אשר כמוהו לא חווה העם היהודי לאורך כל ההיסטוריה שלו. מאות אלפי צעירים מזרע ישראל אשר אינם יהודים על פי ההלכה, חיים בארצנו – מדינה יהודית – כאזרחים טובים ומעורבים בחברה. מה יקרה כשלידיהם ירצו להתחתן עם ילדיהם של ישראלים יהודיים? כאשר הוסמכתי כרב הבנתי שתפקידי למצוא פתרונות ולא לייצר בעיות. הצגתי פה את הפתרון להתבוללות בישראל: לגייר את הילדים במשפחות של עולים מרוסייה כשהם קטנים לפי ההלכה. זה הפתרון למנוע התבוללות במספרים גבוהים שמציגים מייסדי המערכת החדשה של בתי דין לגיור לעם ישראל.

אני מאתגר רבנים, חברי הכנסת, ואזרחים להסביר למה המקורות שציטטתי פה אינם בסיס לגיטימי להקים בתי דין לגיור בכל הארץ כדי לגייר את הילדים ולמנוע אסון של התבוללות בישראל.

חברי הכנסת ליצמן, גפני ואייכלר – האם אתם מוכנים לענות לי? השר לשירותי הדת אזולאי - כיצד אתה מגיב למקורות הללו? שדרן רדיו חרדי אבי מימרן שביזה בפומבי אחד מהרבנים שייסד את המערכת החדשה – איך אתה דוחה את התלמוד, השולחן ערוך, הריטב"א, החתם סופר, והרב חיים עוזר?

הבמה שלכם. עם ישראל מחכה לתשובות שלכם.

Like {29k}

לחצו על הלייק ותקבלו את כל הסיפורים לפייסבוק שלכם